

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 85/2017
30.03.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: др Драгише Б. Слијепчевића, председника већа, Бранка Станића и Гордане Ајншпилер-Поповић, чланова већа, у привредном спору тужиоца стечајне масе АА, из ..., ... број ..., кога заступа адвокат Радован Грујичић из ..., против туженог „ББ“ из ..., улица ... број ..., кога заступа адвокат Срђан Ковачевић из ..., ради побијања правних радњи стечајног дужника, вредност предмета спора 29.029.567,62 динара, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3026/15 од 28.12.2016. године, у седници већа одржаној 30.03.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 3026/15 од 28.12.2016. године.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 3026/15 од 28.12.2016. године преиначена је пресуда Привредног суда у Београду П 4817/13 од 19.03.2015. године у ставу II и III изреке тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати 29.029.667,62 динара са законском затезном каматом од 29.02.2007. године и да му надокнади парничне трошкове првостепеног поступка у износу од 1.987.000,00 динара и исплати трошкове другостепеног поступка у износу од 870.000,00 динара.

Тужени је против овакве пресуде другостепеног суда изјавио благовремену и дозвољену ревизију. Ревизија је изјављена због битне повреде поступка из члана 374. став 1. ЗПП учињене пред другостепеним судом, као и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама разлога прописаних одредбом члана 408. ЗПП и установио да је ревизија туженог неоснована.

Не стоји ревизијска тврдња да је побијаном пресудом другостепени суд без отварања главне расправе изменио чињенично стање утврђено у првостепеном поступку. Ово из тог разлога што закључак другостепеног суда да у време давања изјаве о компензацији не постоји доспело потраживање туженог има чињенично утемељење у садржини фактуре број .../... од 20.02.2007. године, која је прочитана и цењена у поступку вештачења, односно у спроведеном доказном поступку. Стога другачије становиште другостепеног суда о датуму доспећа спорног потраживања туженог не представља измену чињеничног стања већ позивање на стварну садржину валидног доказа – фактуре број .../... од 20.02.2007. године. Такође, неоснована је и ревизијска тврдња да је побијаном пресудом одлучено и о делу тужбеног захтева који је правноснажно пресуђен од стране првостепеног суда. Другостепеном пресудом није одлучено о делу одлуке првостепеног суда којом је утврђено да је изјава о компензацији дата 20.02.2007. године без правног дејства према стечајној маси којом је тужилац измирио своје новчано дуговање према туженом у износу од 29.029.667,62 динара. Тај део одлуке првостепеног суда није био предмет одлучивања по жалби, већ је другостепеном пресудом одлучено само о преосталом делу одлуке првостепеног суда којом је одбијен тужбени захтев за исплату износа од 29.029.667,62 динара са законском затезном каматом од 21.02.2007. године и одлучено да свака странка сноси своје трошкове спора. На то несумњиво указује садржина изреке ревизијом побијане пресуде. Зато је супротна ревизијска тврдња чињенично апсолутно неутемељена.

Неоснована је и ревизијска тврдња да је преиначујућа одлука другостепеног суда о обавезивању туженог да тужиоцу плати 29.029.667,77 динара са законском затезном каматом од 21.02.2007. године до исплате заснована на погрешној примени материјалног права. Истина, погрешна је тврдња другостепеног суда да правни основ таквог обавезивања туженог има утемељење у одредби члана 104. Закона о облигационим односима. То је последица погрешног става да спорна изјава о компензацији представља апсолутно ништав правни посао, јер се правна дејства спроведене компензације не исказују као ништав правни посао. Напротив, спроведена компензација је реализована на основу изјава парничних странака – односно правног посла коме су услед успешног побијања одузета правна дејства само у односу на стечајну масу тужиоца. Дакле, побијана изјава о компензацији због успешно окончаног и правноснажно пресуђеног спора у том делу губи правну снагу само према стечајној маси, али и даље задржава статус пуноважног правног посла у правном промету. Међутим, упркос неспорној чињеници да другостепени суд позивом на погрешну одредбу материјалног права одређује обавезу враћања у стечајну масу компензираног износа из побијаног правног посла, то не значи и да је таква одлука другостепеног суда правно неваљана. Напротив, обавеза туженог да примљено по основу побијањем успешно оспорених правних дејстава спорне компензације врати у стечајну масу има своје правно утемељење у императивној одредби члана 130. став 1. Закона о стечају. Том одредбом су прописана правна дејства побијања и одређено да у случају правноснажно усвојеног захтева за побијање побијани правни посао нема дејства према стечајној маси, а противник побијања је дужан да у стечајну масу врати имовинску корист стечену на основу побијаног посла. Стога, независно од погрешног позивања другостепеног суда на неодговарајућу материјалноправну одредбу његова је одлука о обавезивању туженог да примљено из побијаног правног посла врати тужиоцу – стечајној маси правно утемељена у цитираној одредби Закона о стечају. Из тог разлога Врховни

касациони суд налази да је правно ирелевантно, иако, тачно указивање ревидента на погрешну примену материјалног права од стране другостепеног суда. С тим у вези, Врховни касациони суд истиче да је ревизијска тврдња у којој се опстанком побијане одлуке туженом намеће двострука исплата истог дуга правно неоснована. Јер, успешним побијањем спорне компензације створена је законска обавеза туженог да примљену корист по том основу врати у стечајну масу. Корист коју је тужени остварио из побијаног правног посла се исказује у умањењу стечајне масе за компензирани износ његовог дуга према истој од 29.029.667,62 динара са припадајућом законском затезном каматом. Стога је сагласно цитираној одредби члана 130. став 1. Закона о стечају тужени у обавези да тај износ врати у стечајну масу и тако омогући свим повериоцима стечајног дужника равномерно намиривање и из тог дела његове имовине. Обавеза туженог да примљено из побијане компензације врати у стечајну масу не значи да се тиме угасило и његово потраживање према стечајном дужнику. Напротив, а сходно одредби члана 130. став 2. Закона о стечају он има право да као противник побијања, по извршеном враћању стечене користи стечајној маси из побијаног правног посла, оствари своје потраживање према стечајном дужнику као његов стечајни поверилац подношењем накнадне пријаве. На тај начин тужени се доводи у исти правни положај са свим повериоцима стечајног дужника у поступку равномерног намиривања њихових потраживања из стечајне масе.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучено као у изреци.

**Председник већа – судија
др Драгиша Б. Слијепчевић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић